

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

25/4588-

28. januar 2026

Avgjørelse av klager på vedtak om kvotejakt på gaupe i region 1, 2, 3, 5, 6, 7 og 8 i 2026

Klima- og miljødepartementet viser til klager på vedtak fattet av rovviltnemndene i region 1 (Vestland, Rogaland og Vest-Agder), 2 (Buskerud, Telemark, Vestfold og Aust-Agder) 3 (Oppland), 5 (Hedmark), 6 (Møre og Romsdal og Trøndelag), 7 (Nordland) og 8 (Troms og Finnmark) om kvotejakt på gaupe i 2026.

Klima- og miljødepartementet opprettholder rovviltnemndene i region 1, 2, 3, 5, 6, 7 og 8 sine vedtak om kvotejakt på gaupe i regionen for 2026.

Ved avgjørelsen har departementet lagt vekt på Miljødirektoratets vurdering at kvotene ikke vil true bestandens overlevelse, at bestanden skal forvaltes så nært bestandsmålet som mulig og at det vurderes som mest sannsynlig at bestanden etter neste års yngling fortsatt vil oppfylle de fastsatte bestandsmålene for regionene. Departementet viser også til at det årlig registreres tap og skade på beitedyr forårsaket av gaupe i regionene.

Klagene er dermed ikke tatt til følge.

Saksgang

Region 1:

Rovviltnemnda i forvaltningsregion 1 vedtok 27. oktober 2025 kvotefri jakt på gaupe i hele regionen i jakttida 1. februar til 31. mars 2026. Vedtaket ble påklaget av Aktivt Rovdyrvern 2. november 2025 og NOAH – for dyrs rettigheter 17. november 2025. Rovviltnemnda har opprettholdt sitt vedtak, og oversendt saken til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse.

Region 2:

Rovviltnemnda i forvaltningsregion 2 vedtok 10. november 2025 kvotejakt på gaupe, med en samlet kvote på 27 dyr hvorav inntil 12 hunndyr eldre enn 1 år. Tre dyr, inkludert to voksne hunner ble holdt tilbake ved jaktstart, og startkvoten ble det første uken fordelt på syv

jaktområder. Fra 9. februar endres jaktområdene fra syv til fire. Nemnda åpnet videre for kvotefri jakt i deler av tidligere Aust-Agder. Familiegrupper ble unntatt fra kvoten de tre første ukene av jaktperioden. Vedtaket ble påklaget av Aktivt Rovdyrvern 20. november 2025, NOAH – for dyrs rettigheter 27. november 2025 og Telemark Sau og Geit 26. november 2025. Rovviltnemnda har opprettholdt sitt vedtak, og oversendt saken til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse.

Region 3:

Rovviltnemnda i forvaltningsregion 3 fattet 20. oktober 2025 et vedtak om kvotejakt på gaupe, med en totalkvote på 10 dyr hvorav en hunndyrkvote på 6 dyr over 1 år. Av kvoten kan maksimalt 4 dyr, hvorav 2 hunndyr, felles innenfor forvaltningsområdet for gaupe. Familiegrupper er unntatt fra jakt. Vedtaket ble påklaget av Aktivt Rovdyrvern 26. oktober 2025 og NOAH – for dyrs rettigheter 10. november 2025. Rovviltnemnda har opprettholdt sitt vedtak, og oversendt saken til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse.

Region 5:

Rovviltnemnda i forvaltningsregion 5 fattet 9. oktober 2025 vedtak om kvotejakt på gaupe, med en totalkvote på 3 dyr, hvorav en hunndyrkvote på 1 dyr over 1 år. Kvoten gjelder for hele forvaltningsregion 5. Familiegrupper av gaupe er unntatt fra jakt. Vedtaket ble påklaget av Rovviltets Røst 13. og 14. oktober 2025, NOAH – for dyrs rettigheter 28. oktober 2025 og Aktivt Rovdyrvern 10. oktober 2025. Rovviltnemnda har opprettholdt sitt vedtak, og oversendt saken til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse.

Region 6:

Rovviltnemnda i forvaltningsregion 6 fattet 20. oktober 2025 et vedtak om kvotejakt på gaupe, med en totalkvote på 31 dyr, hvorav en hunndyrkvote på 16 dyr over 1 år. Av disse ble 2 dyr, hvorav 1 hunndyr, holdt igjen som reservekvote for eventuell benyttelse dersom bl.a. oppdaterte bestandsvurderinger tilsier det. Startkvoten på 29 gauper, hvorav 15 hunndyr, er nærmere fordelt mellom ulike delområder (for utfyllende informasjon se nemndas vedtak). Nemnda åpnet videre for kvotefri jakt i Møre og Romsdal utenfor forvaltningsområdet. I Trøndelag åpnet nemnda for kvotefri jakt i kommunene Oppdal, Røros, Flatanger, Osen, Åfjord, Ørland, Indre Fosen, deler av kommunene Tydal, Inderøy og Steinkjer, samt øyene Hitra og Frøya. I forvaltningsområdet i Trøndelag er familiegrupper av gaupe unntatt fra jakt i perioden 1. februar til 28. februar. I beiteprioriterte områder i Trøndelag, samt deler av forvaltningsområdet i Møre og Romsdal er familiegrupper unntatt i perioden 1. februar til 9. februar. Videre er kvotejaktstart innenfor de deler av forvaltningsområdet i Trøndelag som har startkvote utsatt til 10. februar. Vedtaket ble påklaget av Aktivt Rovdyrvern 20. oktober 2025, Foreningen våre rovdyr 8. november 2025 og NOAH – for dyrs rettigheter 10. november 2025. Rovviltnemnda har opprettholdt sitt vedtak, og oversendt saken til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse.

Region 7:

Rovviltnemnda i forvaltningsregion 7 fattet 28. oktober 2025 et vedtak om kvotejakt på gaupe, med en totalkvote på 22 gauper hvorav en hunndyrkvote på 11 voksne hunndyr. Det ble åpnet for kvotefri jakt i Lofoten og Vesterålen, samt alle øyer utenfor Nordlands fastland. Kvoten ble fordelt på ulike delområder (for utfyllende informasjon se nemndas vedtak). Fire dyr kan fra 1. mars fritt fordeles av Statsforvalteren i Nordland til områder med særlige tapsutfordringer, så lenge det gjenstår dyr på hunndyrkvota. Familiegrupper av gaupe som opptrer sammen unntatt fra tillatelsen fra jaktstart til og med 28. februar.

Vedtaket ble påklaget av Aktivt Rovdyrvern (ARV) 1. november 2025 og NOAH – for dyrs rettigheter 19. november 2025. Rovviltnemnda har opprettholdt sitt vedtak, og oversendt saken til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse.

Region 8

Rovviltnemnda i forvaltningsregion 8 vedtok 27. oktober 2025 kvotejakt på gaupe, med en samlet kvote på 6 dyr i beiteprioriterte områder, hvorav inntil 2 hunndyr eldre enn 1 år. Kvoten er videre avgrenset og fordelt med inntil 1 dyr i Finnmark og 1 dyr sør for kommunene Målselv og Balsfjord. Nemnda åpnet for kvotefri jakt på Tjeldøya i Tjeldsund kommune. Med unntak for Tjeldøya er familiegrupper unntatt i perioden 1. februar – 28. februar. Vedtaket ble påklaget av Aktivt Rovdyrvern 31. oktober 2025 og NOAH – for dyrs rettigheter 21. november 2025. Rovviltnemnda har opprettholdt sitt vedtak, og oversendt saken til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse.

Faglig tilråding:

Miljødirektoratet avga faglig tilråding i saken 12. januar 2026.

Klagernes anførsler

Det vises til klagene i sin helhet. I behandlingen har rovviltnemndene trukket fram følgende hovedpunkter fra klagene:

Region 1:

*«*Aktivt Rovdyrvern (ARV) meiner det ikkje ligg føre «særskilte tilfelle» for kvotefri jakt i regionen, og viser til at det berre er ein familiegruppe og ingen reelle skader eller tapsproblem. Vedtaket bryt dermed med naturmangfaldlova (nml) §§ 8 og 9 og manglar heimel.*

**Vidare blir det hevda at når det nasjonale bestandsmålet er nådd, så betyr ikkje det at kvotefri jakt kan innførast. Bestandsmålet er eit minstemål, ikkje eit tak for jakt. Vedtaket bryter og med intensjonen i rovviltforliket (2011), som føreset arealdifferensiering mellom prioriterte beiteområde og rovviltområde. Heile regionen er definert som «prioritert beiteområde», og dermed er det ingen sone der gaupa kan eksistere utan jakttrykk. Dette er i strid med forliket sin todelte målsetting og Noreg sine forpliktingar etter Bernkonvensjonen § 6.*

**ARV meiner at vilkåra for om nødvendighet, formålmessigheit og proporsjonalitet ikkje er oppfylte, jf. nml. §§ 7-9 og 18. Det er berre kjent ein familiegruppe og det er openbart at fri jakt ikkje kan forsvarast som skadeførebygging.*

**Brot på føre-var-prinsippet og internasjonale forpliktingar. Gaupe er klassifisert som sterkt truga på den norske raudlista. Bestanden i Noreg er på rundt 540 dyr, før kvotejakta 2025, og når region 1 knapt har førekomst, så må føre-var-prinsippet etter nml. § 9 vege tungt. Det er feil når nemnda skriv at nml. §§ 9-12 og § 16 ikkje krev særskilte vurderingar her, dette er rettsstridig. Det er ei plikt å vurdere føre-var når kunnskapen er usikker og arten er truga. Vedtaket er derfor i strid med både nml. §§ 8-10 og Bernkonvensjonen art.6.*

**Samla vurdering er at rovviltnemnda har opna for kvotefri jakt utan fagleg grunnlag, utan dokumenterte behov og utan å ta omsyn til gaupe sin truga status. Nemnda vel å sjå bort frå lovpålagte vurderingar av føre-var, proporsjonalitet og naturmangfald. Og rettferdiggjør fri felling berre på bakgrunn av tal sau på beite.*

***Påstand**

1. Vedtaket 27.10.2025 om kvotefri jakt på gaupe i region blir oppheva i sin heilheit.
2. Subsidiært: KLD må slå fast at region 1 ikkje skal opne for jakt på gaupe utan konkret dokumentert skade. Familiegrupper med ungar skal unntakas.

3. KLD blir bedd om å vurdere å fastsetje eit **minstemål for gaupe i region 1**, slik at fri jakt ikkje kan bli vedteke utan nasjonalt samtykke.
4. Departementet bør og klargjere i retningsliner at naturmangfaldlova § 18 krev dokumentert nødvendighet og proporsjonalitet for alle uttak, også i regionar utan fastsette bestandsmål.

NOAH – for dyrs rettigheter (NOAH) ber om at vedtaket blir omgjort slik at det ikkje blir tillate kvotefri jakt på gaupe i region 1 i 2026.

*NOAH meiner det er kritikkverdig å opne for jakt på gaupe i det heile, ein art som er kategorisert som sterkt truga på raudlista. Arter som er sterkt truga har svært høg risiko for å bli utrydda i Noreg. Jakt på ein art som ikkje er levedyktig er uforsvarleg naturforvaltning. Noreg er forplikta til å ta vare på dei truga rovdyra gjennom Bernkonvensjonen, naturmangfaldlova og Grunnlova § 112 om befolkninga sin rett til naturmangfald.

*Det er ikkje eit «høstingsverdig overskudd» for gaupe som det kan jaktast på, jf. naturmangfaldlova (nml.) § 16. Gaupe er kategorisert som sterkt truga og bestandsmålet er for lågt. Det er ikkje vurdert på artens funksjon i økosystemet. NOAH meiner at så lenge gaupe ikkje har eit høstingsverdig overskot, er det ikkje lovleg med kvotefri jakt på gaupe. Vedtaket til nemnda viser heller ingen tidsramme for å bringe gaupe ut av statusen som sterkt truga, og heller ingen plan for dette. Forpliktinga i nml. § 5 blir utsett på ubestemt framtid. Det blir og vist til dei internasjonale forpliktingane våre.

*NOAH meiner at økosystemtilnærming og prinsippet om samla belastning ikkje har blitt tilstrekkeleg vurdert i vedtaket. Nemnda bør vurdere kvotejakta opp mot den samla belastninga for heile gaupebestanden i Noreg. Det er heller ikkje vurdert kva rolle gaupa sin økologiske betydning har i regionen.

*NOAH er kritisk til vurderingane som vedtaket til nemnda bygger på. Det blir etterlyst ei vurdering ein rekke moment, m.a. nml. § 8, (verknaden på naturmiljøet skal synleggjerast) føre-var-prinsippet, rovviltforskrifta § 7 m.m. NOAH meiner nemnda ikkje har gjort ei tilstrekkeleg vurdering av korleis kvotefri jakt vil verke inn på status i bestanden og forventa utvikling i bestanden. Sidan kravet om synleggjering ikkje er oppfylt må føre-var-prinsippet tilleggast større vekt. Føre-var-prinsippet bør nyttast i denne saka, og etter dette prinsippet bør ein avstå frå all jakt på gaupe i Noreg.

*NOAH peiker på nml. § 18 bokstav b og meiner det ikkje er juridisk grunnlag for å opne for kvotefri jakt på gaupe i regionen. Det blir vist til at skadeomfanget er lågt, skadepotensialet er heller ikkje stort. Det er registrert éin familiegruppe i regionen i 2024/2025, dette tyder ikkje stort skadepotensiale.

*NOAH meiner at vilkåra for å tillate kvotefri jakt i regionen ikkje er oppfylte. Ifølgje kommentarane til rovviltforskrifta § 11 er det høve til kvotefri jakt i deler av ein region, «så lenge dette kan skje innanfor rammen av det nasjonale bestandsmålet for regionen» og som «er områder der det normalt ikke opptreer gaupe i ynglende bestander». NOAH meiner det er i strid med både rovviltforskrifta, naturmangfaldlova og Bernkonvensjonen at nemnda fører ein politikk som i realiteten inneber at gaupe skal utryddast frå regionen.

*Konklusjonen til NOAH

NOAH ber om at klagen blir teke til følgje og at vedtaket blir omgjort slik at det ikkje blir tillate kvotefri jakt på gaupe i region 1 i 2026. Vedtaket utgjør svært uforsvarleg forvaltning av ein sterkt truga gaupebestand og brot på ein rekke paragrafer i nml. §4,5,8,9 og 10, § 16 tredje ledd og §18 bokstav b, og artikkane 2,7 og 9 i Bernkonvensjonen. Nemnda sitt kunnskapsgrunnlag står ikkje i rimeleg forhold til saka sin karakter og risiko for skade på

naturmangfoldet. Prinsippet om samla belastning er vurdert feil og føre-var-prinsippet er utilstrekkeleg vurdert.»

Region 2:

«NOAH - for dyrs rettigheter klager i brev av 27. november 2025 på rovviltnemndas vedtak om kvotejakt på gaupe i 2026. Det anmodes om å ikke åpne for kvotejakt på gaupe i region 2 i 2026. Klagen er omfattende og gjengis ikke i sin helhet. Se vedlagt klage fra NOAH - for dyrs rettigheter.

- *Det er kritikkverdig at det åpnes for jakt på gaupe som er kategorisert som sterkt truet på rødlisten.*
- *Vilkåret om «høstingsverdig overskudd» er ikke oppfylt – NOAH viser til at bestanden har vært stabil og synkende og at den i 2020 for første gang på 8 år var over bestandsmålet (nasjonalt). I 2022 var bestanden under bestandsmålet (nasjonalt). NOAH mener derfor at man ikke kan snakke om et «høstningsverdi overskudd».*
- *Det vises til at rovviltnemnda ikke har vurdert effekten et uttak av 27 individer og kvotefri jakt vil kunne få på økosystemet og det biologiske mangfoldet.*
- *Basert på gaupas beskyttelse gjennom Bernkonvensjonen, mener NOAH at rovviltnemndas vedtak er basert på feil rettsanvendelse. NOAH mener også at kvotejakten er i strid med Naturmangfoldloven § 5 og artikkel 2 og 7 i Bernkonvensjonen.*
- *Økosystemtilnærmingen og prinsippet om samlet belastning har ikke blitt tilstrekkelig vurdert i vedtaket, jf. nml. § 10 – NOAH mener at rovviltnemnda burde vurdere påvirkningen av uttaket opp mot hele den norske bestanden, og ikke kun på en viss andel av bestanden. Det vises til at vi mangler kunnskap om hvordan gaupa påvirkes av kvotejakten og hvordan nedbygging av natur og etablering av ny infrastruktur påvirker gaupebestanden.*
- *Vedtaket er ikke tilstrekkelig basert på kunnskapsgrunnlaget, jf. nml. § 8, og føre-var-prinsippet har ikke blitt vurdert i vedtaket, jf. nml. § 9 – NOAH mener at vedtaket bygger på tynt og utilstrekkelig kunnskapsgrunnlag. Kunnskapsgrunnlaget mangler vurderinger knyttet til økologiske konsekvenser av kvotejakta. Vedtaket baserer seg på prognoser med mye usikkerhet. NOAH mener at føre-var-prinsippet burde tillegges med vekt.*
- *Den fastsatte kvoten for kvotejakt på gaupe står ikke i forhold til skadeomfanget og andre årsaker til tap – NOAH mener at den vedtatt kvoten er uforholdsmessig høy, og at det ikke finnes noe juridisk grunnlag for å åpne for kvotejakt på gaupe av en slik omfang, jf. nml. § 16 tredje ledd.*
- *Om Kvotefri jakt – NOAH mener at vilkårene for å tillate kvotefri jakt ikke er oppfylt. Kvotefri jakt i kombinasjon med en høy kvote utgjør en stor risiko for en sterkt truet art, og er ikke i tråd med naturmangfoldloven.*

Aktivt Rovdyrvern (ARV) klager i brev datert 20. november 2025 på rovviltnemndas vedtak om kvotejakt på gaupe i region 2 for 2026. De anmoder primært om at vedtaket omgjøres («ugyldiggjøres») eller at kvoten minimeres betraktelig. Klagen gjengis ikke i sin helhet. Se vedlagt klage fra Aktivt Rovdyrvern.

- *Aktivt Rovdyrvern uttrykker bekymring for at det er åpnet for kvotefri jakt i deler av regionen. De mener at dette gjør at man har manglende kontroll på antall dyr som*

- felles. Det vises til at man i 2025 hadde kvotefri jakt, og at det totale uttaket gikk over den fastsatte kvoten for jakta. De mener at kvotefri jakt er faglig uforsvarlig.
- Usikkert kunnskapsgrunnlag og tilsidesettelse av føre-var-prinsippet - Aktivt Rovdyrvern viser til at det er usikkerheter knyttet til bestandsestimatet og påvirkningen det vedtatte uttaket vil ha på gaupebestanden. ARV mener at føre-var-prinsippet bli tilsidesatt, og at mangel på kunnskap skal møtes med økt varsomhet. På bakgrunn av usikkerheten mener ARV at vedtaket er i strid med lovens krav til forsvarlig beslutningsgrunnlag.
 - Feil anvendelse av naturmangfoldloven §§ 5 og 14 – Når kunnskapsgrunnlaget er usikkert, total dødelighet ikke er kontrollerbar, og bestanden ligger tett opp mot bestandsmålet, foreligger det ingen adgang til å la beitenæringens interesser være utslagsgivende. Vedtaket representerer derfor en uriktig anvendelse av § 14.
 - Manglende vurdering av samlet belastning – Vedtaket inneholder ingen sammenhengende vurdering av samlet belastning, slik naturmangfoldloven krever. Saksbehandlingsfeil og avvik fra faglige råd
 - Nemnda konkluderer uten å drøfte verken unøyaktigheten i datagrunnlaget eller risikoen for feiluttak.
 - Vedtaket er i strid med Bernkonvensjonen og innebærer et internasjonalt lovbrudd.

Telemark Sau og Geit m.fl. klager i brev datert 26. november 2025 på rovviltnemndas vedtak om kvotejakt på gaupe i region 2 for 2026. De anmoder primært om at den totale kvoten for uttaket økes for å få bestanden ned på bestandsmålet, og at en større del av kvoten må tildelast områder med store tap.

- De viser til at bestanden i region 2 de siste tre årene har økt fra 12 familiegrupper og til 17,5 i 2025. Med den vedtatte kvoten mener de undertegnede bondeorganisasjonene at det er verken realistisk eller sannsynlig at bestanden vil komme ned på bestandsmålet etter endte kvotejakt.
- Bestandsgjennomsnittet de siste 3 årene er 15,2 familiegrupper. Dette viser at det er ingen tvil om at kvoten har vært for lav de siste årene.
- Ved å unnta familiegrupper de første tre ukene av jakten, freder man i praksis familiegrupper. Når bestanden ligger så langt over bestandsmålet, burde det være uproblematisk å åpne opp for uttak av familiegrupper.
- Det burde tas ut flere dyr i områder med my tap. Sau og Geit minner om at kvotejakt er det viktigste forebyggende tiltaket for å redusere tapet av beitedyr til gaupe.»

Region 3:

«ARV

- ARV mener vedtaket om kvotejakt på gaupe i region 3 i 2026 er ulovlig og må oppheves.
- ARV mener nemnda har politisk overstyrt sekretariatets faglige anbefaling (8 dyr, 4 hunndyr) ved å øke kvoten til 10 dyr, hvorav 6 hunndyr, uten ny kunnskap.
- ARV anser at vedtaket bryter med naturmangfoldloven §§ 5, 7, 8, 9, 10 og 14, samt rovviltforskriften §§ 4 og 11.
- ARV mener prognosemodellen er dokumentert upålitelig (anslo 5,5 familiegrupper, faktisk 9,5), men brukes likevel som grunnlag.
- ARV mener føre-var-prinsippet (§9) er tilsidesatt, til tross for erkjent usikkerhet i kunnskapsgrunnlaget.

- ARV mener naturmangfoldloven §5 (levedyktige bestander) ikke er oppfylt; kvoten er satt for å redusere bestanden, ikke sikre økologisk robusthet.
- ARV mener §14 (andre samfunnsinteresser) er gitt forrang før naturhensyn er ivarettatt, og at lovens todelte mål er snudd på hodet.
- ARV kritiserer at prognosemodellen brukes som uttaksverktøy, ikke som bevaringsverktøy, noe som strider med Stortingets intensjon.
- ARV ber om at vedtaket oppheves (primært) eller endres til sekretariatets forslag (subsidiært): 8 dyr totalt, 4 hunndyr, maks 1 hunndyr innenfor forvaltningsområdet.
- ARV krever at reservekvote ikke åpnes uten nytt vedtak basert på dokumenterte bestandsdata per 28. februar 2026.

NOAH

- NOAH mener det er svært kritikkverdig å åpne for jakt på gaupe i det hele tatt, som er kategorisert som sterkt truet på norsk rødliste.
- At nemnda har valgt å sette en høyere kvote enn hva sekretariatet anbefaler, mener NOAH er uttrykk for uansvarlig naturforvaltning.
- NOAH mener at vedtaket ikke er forenelig med forpliktelsene knytta til Bernkonvensjonen, naturmangfoldloven og Grunnlovens §112.
- NOAH mener at vilkåret om høstingsverdig overskudd ikke er oppfylt.
- Vedtaket er i strid med naturmangfoldloven § 5 og med artikkel 2 og 7 i Bernkonvensjonen, siden vedtaket ikke inneholder en tidsramme eller tiltak som kan bringe gaupe ut av statusen som sterkt truet.
- NOAH ber om svar på hvorfor ikke rovviltnemnda legger vekt på gaupas status som sterkt truet på rødlista, og hvordan nemnda mener at en art som befinner seg i en slik tilstand kan anses å ha et høstingsverdig overskudd.
- Nemnda har anvendt prinsippet om samlet belastning feil, noe som har medført at vedtaket ikke viser at kvotejakt ikke setter overlevelsen av gaupebestanden i fare, og at vedtaket dermed fraviker fra forvaltningsmålet i naturmangfoldloven § 5.
- Vedtaket er ikke tilstrekkelig basert på kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldloven § 8 og føre-var-prinsippet har ikke blitt tilstrekkelig vurdert i vedtaket, jf. naturmangfoldloven § 9. NOAH ber om at effekten av nemndas årlige vedtak om kvotejakt på en sterkt truet art blir tydelig vurdert.
- Den fastsatte kvoten for kvotejakt på gaupe er uforholdsmessig høy tatt hensyn til skadeomfanget og andre årsaker til tap. Rovviltnemnda har ikke gitt noen begrunnelse eller vist til bevis om alvorlige skader av gaupe i regionen, eller vist at skadepotensialet er av et slikt omfang eller alvorlighetsgrad av vilkåret om skade i naturmangfoldloven § 18 bokstav b.
- NOAH mener at økosystemtilnærmingen og prinsippet om samlet belastning ikke har blitt tilstrekkelig vurdert i vedtaket, jf. naturmangfoldloven § 9.
- NOAH ber om at klagen tas til følge og at vedtaket omgjøres slik at det ikke tillates kvotejakt på gaupe i region 3.»

Region 5:

«Rovviltets Røst

- Rovviltets Røst mener rovviltnemnda ikke har myndighet til å fastsette kvote når bestanden ligger på bestandsmålet, jf. rovviltforskriften §§ 7 og 11.
- Rovviltets Røst anser at gjennomsnittet på 10 familiegrupper (2023–2025) gir svært lite handlingsrom for jakt.
- Rovviltets Røst frykter at høyt jaktpress og aggressivt skadefellingsregime kan føre til bestandskollaps og ødelegge familiedynamikken.

- *Rovviltets Røst mener naturmangfoldloven §16 brytes, fordi bestanden ikke er høstingsverdig.*
- *Rovviltets Røst mener naturmangfoldloven §9 (føre-var-prinsippet) må anvendes, da prognosen viser 34 % sannsynlighet for at bestanden havner under bestandsmålet i 2026.*
- *Rovviltets Røst viser til at prognosen fra Rovdata anslår 11 familiegrupper, men med stor usikkerhet (KI: 8,2–14,4).*
- *Rovviltets Røst mener forvaltningsplanen krever at ynglinger aksepteres i hele regionen for å nå målet.*
- *Rovviltets Røst krever at kvoten reduseres til sekretariatets anbefaling.*

ARV

- *ARV mener vedtaket må omgjøres slik at det ikke åpnes for kvotejakt på gaupe i region 5 i 2026 (kvote 0), da det ikke foreligger dokumentert høstingsoverskudd.*
- *ARV påpeker at sekretariatet anbefalte nullkvote basert på prognosemodell som viser 34 % risiko for å komme under bestandsmålet i 2026, og betydelig risiko i 2027 selv ved uttak av ett hunndyr.*
- *ARV anmoder om at føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 må gis avgjørende vekt, ettersom usikkerheten er stor og bestanden er sterkt truet (EN på rødlista).*
- *ARV ber om at samlet belastning vurderes, inkludert irregulær avgang (12 gauper siste tre år, hvorav 3 voksne hunner i 2025), noe nemnda ikke har gjort.*
- *ARV påpeker at nemnda har gitt en begrunnelse som er mangelfull og i strid med forvaltningsloven §§ 17 og 25, ved å konkludere med «lav risiko» uten å forklare metode eller tallgrunnlag.*
- *ARV mener vedtaket bryter med todelt målsetting i rovviltpolitikken, da hensynet til levedyktige bestander er skjøvet til side til fordel for jaktuttak.*
- *ARV påpeker at virkemiddelbruken er feil: hele regionen åpnes for jakt til tross for lavt skadenivå, i strid med differensiert og målrettet forvaltning.*
- *ARV anmoder om utsatt iverksetting (fv. § 42), da jakt fra 1. februar 2026 vil medføre irreversibel skade og gjøre klageretten illusorisk.*
- *ARV ber om at rødlistestatus (EN) tillegges skjerpet begrunnelsesplikt, noe som ikke er oppfylt i vedtaket.*
- *ARV påpeker at vedtaket er metodisk inkonsistent ved å belaste irregulær avgang på kvoten uten å justere risikovurderingen, og at utenforliggende hensyn (som kompensasjon for uteblitt ulvejakt) ikke kan tillegges vekt.*

NOAH

- *NOAH mener det er svært kritikkverdig å åpne for jakt på gaupe, som er sterkt truet på norsk rødliste.*
- *NOAH mener vilkåret om høstingsverdig overskudd (§16) ikke er oppfylt, og stiller spørsmål ved hvordan nemnda kan anse en sterkt truet art som høstingsverdig.*
- *NOAH viser til at gjennomsnittet i region 5 er nøyaktig på bestandsmålet, ikke over, og at prognosen viser 34 % risiko for å havne under målet i 2026.*
- *NOAH mener vedtaket bryter med naturmangfoldloven §§ 4, 5, 8, 9, 10, 16 og 18, samt Bernkonvensjonen art. 2 og 7.*
- *NOAH mener økosystemtilnærmingen og prinsippet om samlet belastning (§10) ikke er tilstrekkelig vurdert, og at gaupas nøkkelrolle i økosystemet er ignorert.*
- *NOAH anser at føre-var-prinsippet (§9) burde vært anvendt, da kunnskapsgrunnlaget er svakt og prognosene har stor usikkerhet.*
- *NOAH ber om at effekten av nemndas årlige vedtak om kvotejakt på en sterkt truet art blir tydelig vurdert.*

- NOAH mener kvoten er uforholdsmessig høy sett i lys av lavt skadeomfang og nedgang i husdyrtap, og at vilkåret om skade (§18 bokstav b) ikke er oppfylt.
- NOAH frykter at jakt vil svekke bestandsutviklingen og øke risikoen for utryddelse.
- NOAH ber om at klagen tas til følge og at vedtaket omgjøres slik at det ikke tillates kvotejakt på gaupe i region 5.»

Region 6:

«Foreningen våre rovdyr (FVR) har i brev datert 8. november 2025 klaget på rovviltnemndas vedtak:

- FVR mener at vedtaket bryter med naturmangfoldloven § 5, 9 og 10 og krever at vedtaket omgjøres.
- Vedtaket legger opp til altfor oppstykkede forvaltningsområder som ikke sikrer genetisk variasjon.
- Vedtaket legger opp til «kvotefrie» områder som bryter med forutsetningene for å ha jakt på gaupe.
- Vedtaket tar ikke tilstrekkelig hensyn til biologiske og økologiske faktorer som gaupe bidrar til i naturen.
- Vedtaket tar ikke hensyn til omfattende grad av ulovlig jakt på arten som kan medfører store konsekvenser av den allerede høye kvoten.
- FVR ønsker att det eksplisitt vurdert i klagebehandlingen denne nye forvaltningspraksisen flere rovviltnemnder nå legger opp til med startkvoter og restkvoter som kan iverksettes om «alle» dyrene blir skutt. Dette har vi sett noen år nå, og kan ikke se at dette er i tråd med slik forvaltningen skal foregå. Da må i så fall klagebehandlingen og argumentene gjelde for hele kvoten, altså såkalt startkvote og restkvote samlet.

Aktivt rovdyrvern har i brev datert 20. oktober 2025 klaget på rovviltnemndas vedtak:

- Naturmangfoldloven §§ 9 og 10 ilegges for lite vekt i vedtaket
- Kvoten er satt for høyt, usikkerhet i prognosemodellen er ikke hensyntatt.
- Nemnda bruker hensynet til beitenæring som styrende, uten først å sikre at lovens krav til naturvern er oppfylt.
- Det er avsatt store områder til kvotefri jakt uten å dokumentere at disse områdene "normalt ikke har ynglende bestander av gaupe", slik rovviltforskriften § 11 annet ledd krever.
- Ønsker at vedtaket opphevet, slik at kvotejakt på gaupe i region 6 i 2026 ikke åpnes.
- Subsidiært bes kvoten redusert minimum til sekretariatets anbefalte nivå, og at reservekvoten ikke kan tas i bruk uten nytt vedtak fra departementet etter at endelige bestandsdata per 28.02.2026 foreligger.

NOAH har i brev datert 10. november 2025 klaget på rovviltnemndas vedtak. NOAH mener det er kritikkverdig at det åpnes for kvotejakt på gaupe når arten er kategorisert som sterkt truet på norsk rødliste. Videre har NOAH følgende hovedpunkter i sin klage:

- Vilkåret om høstingsverdig overskudd er ikke oppfylt.
- Økosystemtilnærmingen og prinsippet om samlet belastning har ikke blitt tilstrekkelig vurdert jf. naturmangfoldloven § 10.
- Vedtaket er ikke tilstrekkelig basert på kunnskapsgrunnlaget, og føre-var-prinsippet er ikke tilstrekkelig hensyntatt.
- Vedtatt kvote er uforholdsmessig høy tatt hensyn til skadeomfanget og andre årsaker til tap.
- Vilkår for å tillate kvotefri jakt er ikke oppfylt.»

Region 7:

«ARV klager på hele vedtaket – herunder totalkvoten, hunndyrkvoten, områdefordelingen, den kvotefrie jakten og den mangelfulle vurderingen av lovgrunnlaget, kunnskapsgrunnlaget og internasjonale forpliktelser. ARV tar i klagen for seg følgende hovedgrunner:

- Manglende og ugyldig forvaltningsplan som grunnlag for vedtaket ARV viser til departementets brev av 2. juli 2018, hvor forvaltningsplanen ble innhentet til behandling på bakgrunn at planen ikke var i samsvar med gjeldende regelverk. ARV påpeker at region 7 ikke har en gyldig, oppdatert forvaltningsplan og at vedtaket er fattet uten rettslig gyldig styringsdokument. Det bes om at vedtaket oppheves på bakgrunn av dette.
- Feil rettsanvendelse – bestandsmål behandles som maksimum, ikke som minimum ARV viser til at bestandsmålet på 10 ynglinger er et minstemål, mens nemnda behandler det som et tak og legger til grunn at man kan åpne for omfattende jakt så lenge målet er nådd. ARV mener dette bryter med den todelte målsettingen og naturmangfoldloven § 5. De viser til at sekretariatet og NINA fremhever usikkerhet i bestandsestimatene.
- Manglende vurdering av nødvendighet og proporsjonalitet (nml. §§ 7 – 9 og § 18) ARV mener at nemnda ikke har dokumentert at ikke-letale tiltak er forsøkt eller vurdert, at gaupebestanden har normale svingninger og ikke økning, at det er en overestimert av tap av sau og rein til gaupe. En kvote på 22 dyr er ikke nødvendig, forholdsmessig eller faglig forsvarlig etter naturmangfoldloven § 18.
- Mangelfull vurdering av samlet belastning (nml. § 10) Naturmangfoldloven forutsetter at reguleringen skal være økologisk og faglig begrunnet og ARV mener at nemnda ikke har vurdert hvorvidt økningen av kvote faktisk er nødvendig for å nå noen av målene i forvaltningen.

ARV fremmer følgende krav:

1. Vedtaket oppheves i sin helhet.
2. Subsidiært: kvoten reduseres til maksimalt 10 dyr, med hunndyrkvote 3 dyr og uten kvotefri jakt i kystsonen.
3. KLD bes pålegge nemnda å ferdigstille og vedta en oppdatert forvaltningsplan i tråd med KLDs brev av 2. juli 2018 før nye kvotevedtak fattes.
4. Departementet bes samtidig vurdere behovet for nasjonale retningslinjer som sikrer at føre-var-prinsippet og internasjonale forpliktelser faktisk legges til grunn i fremtidige vedtak om lisens- og kvotejakt på truede rovviltarter.

NOAH mener det er svært kritikkverdig å åpne for jakt på gaupe, som er kategorisert som sterkt truet på norsk rødliste. Klagen tar for seg fem hovedpunkter:

1. Vilkåret om «høstingsverdig overskudd» er ikke oppfylt. NOAH viser til informasjon om ynglinger nasjonalt, regionalt og Sverige og uttrykker bekymring for gaupas bestandsstatus i Norge. NOAH finner det vanskelig å se hvordan det kan være snakk om et «høstingsverdig overskudd» og mener at antakelsen om at hvis bestandsmålet er oppnådd, er bestandens overlevelse automatisk ivaretatt og ynglinger som ikke regnes med i bestandsmålet kan høstes som overskudd ikke er riktig. I tillegg peker NOAH på at vedtaket ikke viser til noen tidsramme for å bringe gaupe ut av statusen som sterkt truet. NOAH mener at kvotejakt setter gaupebestanden i fare og medfører at målet i naturmangfoldloven § 5 fravikes. Vedtaket er derfor i strid med § 5 og med artikkel 2 og 7 i Bernkonvensjonen.
2. Økosystemtilnærmingen og prinsippet om samlet belastning har ikke blitt tilstrekkelig vurdert i vedtaket, jf. nml § 10. NOAH mener at nemnda har anvendt prinsippet i nml § 10 feilaktig, nemnda har ikke vurdert påvirkning av vedtaket på hele gaupebestanden og kan heller ikke se at gaupas økologiske betydning er vurdert.
3. Vedtaket er ikke tilstrekkelig basert på kunnskapsgrunnlaget, jf. nml § 8 og vurdert etter føre-var-prinsippet, jf. § 9. NOAH mener det ikke foreligger en reell vurdering av

økologiske konsekvenser for kvotejakt og kvotefrie jaktområder og det pekes på usikkerheten til prognosene for bestandsestimatet. Videre stiller NOAH seg kritisk til at nemnda ikke har anvendt føre-var-prinsippet i denne saken, da det ikke finnes noen forvaltningsplan om langsiktig overlevelse av gaupebestanden i Norge.

4. Den fastsatte kvoten står ikke i forhold til skadeomfanget og andre årsaker til tap NOAH mener at kvoten er uforholdsmessig høy, og at det ikke finnes noe juridisk grunnlag for å åpne for kvotejakt på gaupe av et slikt omfang. Det vises til påviste tap av sau og tamrein til gaupe i regionen og nemnda har ikke oppgitt noen begrunnelse eller vist til bevis om alvorlig skade forårsaket av gaupe, eller vist at skadepotensialet er av et slikt omfang eller alvorlighetsgrad at vilkåret om skade i nml § 18 første ledd bokstav b kan anses å være oppfylt.
5. Kvotefri jakt NOAH mener vilkårene for å tillate kvotefri jakt ikke er oppfylt i denne saken og viser til at nemnda ikke følger sekretariatets forslag til vedtak. Tillatelsen er ikke knyttet opp mot dokumentert skade på beitedyr, ei heller andre konkrete vurderinger.

Avslutningsvis ber NOAH om at klagen tas til følge og at vedtaket omgjøres slik at det ikke tillates kvotejakt på gaupe i regionen, og heller ikke kvotefri jakt.»

Region 8:

«ARV klager på hele vedtaket, inkludert: åpning av kvotefri jakt på Tjeldøya, fastsettelse av totalkvote på seks dyr, fastsettelse av hunnkvote på to voksne hunner, manglende anvendelse av føre-var-prinsippet, den rettslige vurderingen av lavt delmål i Finnmark, manglende vurdering av samlet belastning, prioritering av jaktinteresser fremfor beskyttelse av beitedyr og bestandsmål.

ARV trekker frem følgende grunner til klagen:

- Feil rettsanvendelse bestandsmålet behandles som maksimum, ikke som minimum
- Føre-var-prinsippet er feil vurdert og begrunnet (naturmangfoldloven §§ 7–9)
- Ignorering av kjent biologisk sårbarhet i nordlige områder
- Reell avgang kan bli høyere enn modellen forutsetter
- Mangelfull vurdering av samlet belastning (naturmangfoldloven § 10)
- Kvotefri jakt på Tjeldøya er uforholdsmessig og udokumentert
- Manglende vurdering av ikke-letale tiltak - Jaktinteresse prioriteres foran beitedyrhensyn og bestandsvern

NOAH – for dyrs rettigheter

- Vilkåret om høstingsverdig overskudd er ikke oppfylt
- Økosystemtilnærming og prinsippet om samlet belastning har ikke blitt tilstrekkelig vurdert i vedtaket, jf. naturmangfoldloven § 10
- Vedtaket er ikke tilstrekkelig basert på kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldloven § 8 og føre-var-prinsippet har ikke blitt tilstrekkelig vurdert i vedtaket, jf. naturmangfoldloven § 9.
- Den fastsatte kvoten for kvotejakt på gaupe er uforholdsmessig høy tatt hensyn til skadeomfanget og andre årsaker til tap
- Vilkåret om andre tilfredsstillende løsning er ikke oppfylt - Vilkårene for å tillate kvotefri jakt er ikke oppfylt

NOAH – for dyrs rettigheter ber om at klagen tas til følge og at vedtaket omgjøres slik at det ikke tillates kvotejakt på gaupe i region 8 i 2026, og heller ikke kvotefri jakt på Tjeldøya. NOAH konkluderer med at vedtaket utgjør svært uforsvarlig forvaltning av en sterkt truet gaupebestand, og er et brudd på nasjonal og internasjonal lov: §§ 4, 5, 8, 9 og 10, § 16 tredje ledd og § 18 bokstav b i naturmangfoldloven, og artikkel 2, 7 og 9 i Bernkonvensjonen. Tatt i betraktning at gaupe er kategorisert som sterkt truet i Norge, står rovviltneemndas kunnskapsgrunnlag ikke rimelig i forhold til sakens karakter og risiko for skade på

naturmangfoldet. NOAH mener også at rovviltnemnda har anvendt prinsippet om samlet belastning feil og unnlatt urettmessig å tillegge føre-var prinsippet vekt.»

Rovviltnemndenes vurderinger

Region 1:

Rovviltnemndas vedtak av 27. oktober 2025 er tilgjengelig på Miljøvedtaksregisterets sider: [Vedtak om kvotefri jakt på gaupe i region 1 i 2026](#)

Ved behandling av klagen har rovviltnemnda konkludert med følgende:

«Rovviltnemnda tek ikkje klagen frå NOAH – for dyrs rettigheter og Aktivt Rovdyrvern til følge. Klagen blir med dette oversendt Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørd.»

Departementet viser til nemndas øvrige vurderinger i behandling av saken.

Region 2:

Rovviltnemndas vedtak av 10. november 2025 er tilgjengelig på Miljøvedtaksregisterets sider: [Vedtak om kvotejakt på gaupe i region 2 i 2026](#)

Ved behandling av klagen har rovviltnemnda konkludert med følgende:

«NOAH – for dyrs rettigheter, Aktivt rovdryvern (ARV) og Telemark Sau og Geit (med flere organisasjoner) har påklagd Rovviltnemnda i region 2 sitt vedtak av 10. november 2025 om kvote for jakt på gaupe i 2026. Rovviltnemnda har med grunnlag i klagen vurdert saken på nytt. Rovviltnemnda har den 11. desember 2025 valgt å opprettholde tidligere vedtak: (...). Med grunnlag i dette oversendes klagen til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse. Vi viser også til vedlagte klager og saksutredning fra sekretariatet.»

Departementet viser til nemndas øvrige vurderinger i behandling av saken.

Region 3:

Rovviltnemndas vedtak av 20. oktober 2025 er tilgjengelig på Miljøvedtaksregisterets sider: [Kvote for betinget skadefelling av gaupe i region 3/Oppland i 2025-2026](#)

Ved behandling av klagen har rovviltnemnda konkludert med følgende:

«Rovviltnemnda i region 3 har vurdert vedtak 16/25 datert 20.oktober.2025, men finner ikkje grunnlag for å endre på vedtaket, og sender saken til Klima- og miljødepartementet for klagebehandling.»

Departementet viser til nemndas øvrige vurderinger i behandling av saken.

Region 5:

Rovviltnemndas vedtak av 9. oktober 2025 er tilgjengelig på Miljøvedtaksregisterets sider: [Kvote og område for kvotejakt på gaupe i region 5/Hedmark i 2026](#)

Ved behandling av klagen har rovviltnemnda konkludert med følgende:

«Rovviltnemnda i region 5 har vurdert vedtak 15/25 datert 09.10.2025 på nytt, men finner ikke grunnlag for å endre på vedtaket og sender saken til Klima- og miljødepartementet for klagebehandling.»

Departementet viser til nemndas øvrige vurderinger i behandling av saken.

Region 6:

Rovviltnemndas vedtak av 20. oktober 2025 er tilgjengelig på Miljøvedtaksregisterets sider: [Vedtak om kvote for kvotejakt på gaupe i region 6 Midt Norge 2026](#)

Ved behandling av klagen har rovviltnemnda vedtatt følgende:

«Det anses at klagerne har rettslig klageinteresse i henhold til forvaltningsloven § 28. Det er ikke kommet frem ny informasjon via klagen som tilsier at rovviltnemnda bør endre sitt vedtak i sak 43/25 kvote for kvotejakt på gaupe i region 6 2026. Rovviltnemnda opprettholder sitt vedtak av 20. oktober 2024 i sak 43/25 Kvote for kvotejakt på gaupe i region 6 2026 og klagen oversendes dermed Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33, fjerde ledd.»

Departementet viser til nemndas øvrige vurderinger i behandling av saken.

Region 7:

Rovviltnemndas vedtak av 28. oktober 2025 er tilgjengelig på Miljøvedtaksregisterets sider: [Kvote for jakt på gaupe i region 7 - Nordland](#)

Ved behandling av klagen har rovviltnemnda vedtatt følgende:

«Rovviltnemnda i region 7 – Nordland opprettholder vedtak i sak 37/2025 Kvotejakt på gaupe og kvote for betinget skadefelling av gaupe våren 2025. Klagen fra Aktivt rovdryvern og NOAH – for dyrs rettigheter oversendes derfor til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33.»

Departementet viser til nemndas øvrige vurderinger i behandling av saken.

Region 8:

Rovviltnemndas vedtak av 27. oktober 2025 er tilgjengelig på Miljøvedtaksregisterets sider: [Kvote for jakt på gaupe – 1. februar 2026 til og med 31. mars 2026](#)

Ved behandling av klagen har rovviltnemnda vedtatt følgende:

«Rovviltnemnda kan ikke se at klagen tilfører saken nye opplysninger som gir grunnlag for å endre vedtaket. Rovviltnemnda mener vedtaket er i henhold til naturmangfoldloven og rovviltforskriften, som følger opp og ivaretar nasjonal og internasjonal lovgivning samt forpliktelser som Norge har innenfor det todelte målet om både beitedyr og rovvilt. Rovviltnemnda opprettholder vedtaket og sender saken over til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse. Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er rovviltforskriftens § 11 jf. forskriftens §§ 7 og 4 samt viltloven § 9 og naturmangfoldloven § 16.»

Miljødirektoratets faglige tilråding

Miljødirektoratet har kommet med en faglig vurdering av kvoter for jakt på gaupe i 2025, jf. rovviltforskriften § 18 første ledd.

Miljødirektoratet har vurdert gaupebestandens status og forventet utvikling nasjonalt og i hver region, og vurdert sannsynligheten for at bestanden etter neste yngling vil oppfylle bestandsmålet. Direktoratet har også vurdert om uttaket vil true bestandens overlevelse, og oppsummerer slik:

«Miljødirektoratet vurderer at kvotene som er vedtatt av de regionale rovviltnemndene om jakt på gaupe i 2026 ikke vil true bestandens overlevelse. Vi vurderer det videre som overveiende sannsynlig at det nasjonale bestandsmål for gaupe vil kunne oppnås for neste sesong med de vedtatte kvotene for jakt på gaupe som nemndene har vedtatt.»

Om gaupebestandens overlevelse skriver direktoratet:

«Vurderingen av bestandens overlevelse er i første rekke et faglig spørsmål som må bygge på vitenskapelige kriterier og vurderinger. Videre er det slik at i de tilfeller der bestanden har

en geografisk utbredelse utover det aktuelle området medfører dette at vurderingen av bestandens overlevelse ikke kan ses isolert, men må vurderes i forhold til bestandens samlede utbredelse. Dette gjelder også der bestandens hører hjemme i flere land.

Når det gjelder den norske bestanden er denne del av større sammenhengende fennoskandiske bestander og med forgreininger også videre inn i Russland. Vurderinger av bestandens overlevelse må derfor ses i sammenheng med dette. Kunnskapen om den skandinaviske bestanden av gaupe er god. For de finske og særlig de russiske delene av bestandene har vi ikke samme kunnskapsnivå. Overvåkingen av gaupe er i Norge og Sverige basert på felles metodikk og foregår i perioden 1. oktober til 28. (29.) februar.

Overvåkningsresultatet rapportert fra Rovdata i 2025 viser en bestand på 325 familiegrupper i Skandinavia i 2024/2025 (figur 1), og viser at den skandinaviske bestanden er noe større enn året før. Sammenlignet med 2023/2024, er det registrert 29 flere familiegrupper i Skandinavia. Den svenske delbestanden har økt til 234 i 2024/2025 sammenlignet med 218 i 2023/2024. I Norge har bestanden økt fra 78 familiegrupper i 2023/2024 til 91 i 2024/2025. Målt i antall individer er den skandinaviske bestanden estimert til ca. 1905 gauper, hvorav ca. 538 i Norge og ca. 1367 i Sverige.

Bestanden av gaupe i Finland har økt betydelig siden 1970-tallet, fra rundt 107 individer i 1978 til 2 578–3 332 dyr i 2024. Før jakt sesongen 2025/2026 anslås antallet gauper i Finland høsten 2025 å være mellom 3 125 og 3 892 individer³. I forvaltningen av gaupe deles Finland i to hovedområder: reindriftsområdet i nord og resten av landet. I reindriftsområdet er gaupebestanden relativt liten, mens den er mer tallrik i andre deler av Finland.

Miljødirektoratet vurderer at migrasjon av gaupe fungerer tilfredsstillende og ikke har negativ effekt på bestandens overlevelse. Et samlet uttak av dyr tilsvarende nemndenes vedtak vil etter vår vurdering ikke kunne true bestandens overlevelse. Dette forutsetter at den svenske forvaltningen forsetter med uttak på samme nivå som de senere år, uten større endringer.»

I vurderingen av oppnåelse av det nasjonale bestandsmålet skriver Miljødirektoratet: «Det nasjonale bestandsmålet på 65 årlige ynglinger av gaupe ble nådd i 2025. Med unntak av sesongen 2021/2022, har den norske bestanden vært over det nasjonale bestandsmålet de seks siste årene. I 2025 ble det registrert 91 familiegrupper av gaupe. Dette er en økning på 13 familiegrupper sammenlignet med året før, og vi må tilbake til 2009 for å finne en større registrert gaupebestand i Norge. Da ble det registrert 92 familiegrupper. I regionene 1, 2, 3, 4, 5 og 7 er det registrert en økning i antall familiegrupper sammenlignet med 2024. I region 6 og 8 ble det derimot registrert en liten nedgang. Når man beregner gjennomsnittlig antall familiegrupper siste tre år, ligger samtlige regioner på eller over de regionale bestandsmålene.»

Miljødirektoratet har videre vurdert prognosene for utviklingen i gaupebestanden før jakt i 2026 og før jakt i 2027 (neste yngling). Til dette skriver direktoratet blant annet: «De nasjonale prognosene viser at det mest sannsynlige scenarioet er at antall familiegrupper vil ligge over bestandsmålet før jakt i 2026. Basert på antall familiegrupper påvist før jakt i 2025 og kjent uttak av voksne hunndyr (= 1 år), gir prognosemodellen et estimat på 90 (75 % CI = 80 – 103) familiegrupper før jakt i 2026. Prognosemodellen viser at det er 0,6 % sannsynlighet for at gaupebestanden skal havne under det nasjonale bestandsmålet på 65 familiegrupper før jakt i 2026.»

«Gitt antall registrerte familiegrupper i 2025 på 91, viser beregninger med prognosemodellen (tabell 2, figur 2) at et uttak gjennom jakt i 2026 på 48 voksne hunngauper (som er samlet vedtatt hunndyrkvote), vil føre til at bestanden mest sannsynlig havner over det nasjonale

bestandsmålet før jakt i 2027. I tillegg kommer eventuelle felling av voksne hunndyr (= 1 år) som felles i områder med kvotefri jakt.»

«Basert på nasjonale bestandstall og prognoser for videre utvikling av gaupebestanden vurderer vi at total kvote som samlet er satt for region 1, 2, 3, 5, 6, 7 og 8 mest sannsynlig vil medføre at bestanden av gaupe i Norge og vil ligge over det nasjonale bestandsmålet ved neste års yngling.»

Miljødirektoratet påpeker samtidig at prognosene er heftet med usikkerhet, og at andelen voksne hunngauper som får fram unger som er i live den første vinteren kan variere en del mellom år og områder. Videre har Miljødirektoratet denne omtalen av påvirkningen av kvotefri jakt:

«I region 1 er det åpnet for kvotefri jakt i hele regionen, og i region 2, 6, 7 og 8 er det åpnet for kvotefri jakt i deler av regionene i tillegg til kvotebegrenset antall i deler av regionene. Den kvotefri jakta vil kunne medføre felling av noen flere hunndyr som kommer i tillegg til de som er fastsatt i kvotene. Siden den kvotefrie jakten er lokalisert i områder uten fast ynglende bestand, og de historiske fellingstallene på kvotefri jakt viser at dette utgjør en liten del av fellingene, og vi vurderer at det vil ha liten betydning.»

Miljødirektoratet har også generelle kommentarer om å unnta familiegrupper fra kvoten: *«Miljødirektoratet vurderer at det er fordelaktig at familiegrupper av gaupe som opptrer sammen unntas fra kvoten til og med ut februar måned. Kvotejakta bør innrettes slik at uttaket er mest mulig skadeforebyggende. Det å unnta familiegrupper de første ukene av jakta vil redusere sannsynligheten for at hunndyrkvoten blir begrensende for å fylle totalkvoten, samt øke det relative uttaket av hanndyr. Forskning har vist at det er særlig hanngauper som gjør mest skade på sau, og uttaket av hunndyr og ungdyr vil gi mindre virkning for å redusere tap. I tillegg vil jakt på familiegrupper åpne for jakt på dyr som har dødelighet i utgangspunktet. Ungdyrene i en familiegruppe har en høy naturlig dødelighet det første leveåret etter de forlater moryret. Vi viser også til at familiegrupper har et særskilt vern i perioden der ungene fortsatt er avhengige av moren. Det kan være vanskelig å skille mellom dyrene under felling, og felling av moryret kan gi en dårligere overlevelsesprognose for ungene. Vi registrerer at flere av regionene unntar familiegrupper av gaupe i tråd med denne tilrådingen helt eller delvis. Region 3 og 5 unntar familiegrupper fra jakt i hele jakttiden. Region 8 unntar familiegrupper i hele jaktperioden med unntak av området med kvotefri jakt på Tjeldøya. Region 7 unntar familiegrupper ut februar og region 2 unntar familiegrupper de første tre ukene av jakta. Avhengig av hvilket delområde, har region 6 ulike unntak for familiegrupper. Region 1 har ikke unntak for familiegrupper i sitt kvotevedtak. Vi bemerker at denne generelle kommentaren også må ses i sammenheng med den regionale bestandsstørrelsen og det regionale bestandsmålet.»*

Miljødirektoratet har følgende konkrete anbefalinger for den enkelte region:

Region 1:

«Miljødirektoratet viser til at det ikke er mål om yngling av gaupe i regionen jf. rovviltforskriften § 4. Rovbase viser at det ble dokumentert én familiegruppe av gaupe i regionen hhv. i 1997, 2006, 2007, 2013 og 2025. Disse dokumentasjonene har ikke vært bestemmende for utviklingen av det nasjonale bestandsmålet eller regionale bestandsmål for øvrige regioner. Miljødirektoratet vurderer det som lite sannsynlig at uttak av gaupe gjennom kvotefri jakt i region 1 vil ha effekt på det nasjonale bestandsmålet samt ikke ha en negativ effekt på bestandens overlevelse. Miljødirektoratet vurderer også at uttak av gaupe i region 1 i 2026 ikke er til hinder for å nå de fastsatte bestandsmålene for gaupe i regioner med mål om yngling av gaupe.»

Region 2:

«Bestandsovervåkinga av gaupe i region 2 viser en stabil bestand over flere år, med unntak i 2016 og 2017 da antall påviste familiegrupper havnet under bestandsmålet på 12 familiegrupper. Som en konsekvens av dette ble kvoten kraftig kuttet i 2017, og i 2018 tillot ikke nemnda kvotejakt. Dette hadde positiv effekt på bestanden, som økte til over bestandsmålet i 2018. Siden da har bestanden ikke vært under bestandsmålet. I 2023 og 2024 ble det registrert henholdsvis 14,5 og 16 familiegrupper, og i 2025 ble det registrert 17,5 familiegrupper i regionen. Prognosemodellen estimerer et antall på 15,7 familiegrupper før jakt i 2026. Prognosen estimerer at det er 12 % sannsynlig at regionens bestandsmål ikke er nådd før jakt i 2026. Rovviltnemnda i region 2 har vedtatt en samlet kvote på 27 individer, hvorav inntil 12 hunngauper eldre enn ett år (voksne). 3 individer, hvorav 2 voksne hunndyr, holdes tilbake ved jaktstart som reservekvote. Ett hunndyr tildeles et jaktområde på bakgrunn av status på felte dyr, og de øvrige kan tildeles ved nærmere vurdering dersom eventuell ny kunnskap om bestandsforholdene tilkommer. Ved en estimert bestandsstørrelse på 15,7 familiegrupper før jakt i 2026, beregner modellen at et uttak av opptil 12 hunngauper trolig vil medføre at bestanden vil ligge over det regionale bestandsmålet også før jakta i 2027, med prognose på 16 (75 % konfidensintervall 11,83 – 18,88) familiegrupper.

Konklusjon for region 2

Miljødirektoratet vurderer at effektivering av vedtatt kvotestørrelse mest sannsynlig vil medføre at bestanden etter neste yngling fortsatt oppfyller det regionale bestandsmålet. Dette er basert på bestandsutvikling, prognose for antall familiegrupper før jakt 2026 og anbefalt kvote for jakta 2026.»

Region 3:

«I perioden 2023-2025 ble det registrert henholdsvis 7,5, 4,5 og 9,5 familiegrupper i region 3. Dette gir et snitt på 7,2 familiegrupper for denne 3-års perioden. Bestanden var under bestandsmålet på 5 i 2024, men snittet for de tre siste årene er over målet. Rovviltnemnda i region 3 har vedtatt en totalkvote på 10 gauper, hvorav inntil 6 voksne hunngauper. Av kvoten kan det maksimalt felles 4 dyr, hvorav 1 voksen hunngaue, innenfor forvaltningsområdet for gaupe. Familiegrupper av gaupe som opptre sammen er unntatt fra jakt hele perioden. NINA rapport 2624 (tabell 5) viser at bestanden i region 3 mest sannsynlig er på 8,9 (75% konfidensintervall 6,5 – 12,0) familiegrupper før jakt i 2026. Sekretariatet har kjørt prognosemodellen med alternativene 2, 4 og 6 voksne hunngauper. Samtlige alternativer gir en prognose over bestandsmålet, og bare for alternativet med 6 voksne gauper inkluderer konfidensintervallet bestandsmålet på 5 familiegrupper.

Konklusjon for region 3

Miljødirektoratet vurderer at effektivering av vedtatt kvotestørrelse mest sannsynlig vil medføre at bestanden etter neste yngling fortsatt oppfyller det regionale bestandsmålet. Dette er basert på bestandsutvikling, prognose for antall familiegrupper før jakt 2026 og anbefalt kvote for jakta 2026.»

Region 5:

«I region 5 er det regionale bestandsmålet på 10 ynglinger. I perioden 2023-2025 ble det registrert henholdsvis 11,5, 8 og 10,5 familiegrupper i regionen. Dette gir et gjennomsnitt på 10 ynglinger for denne 3-års perioden. Bestanden var under bestandsmålet i 2024, men regnet som et gjennomsnitt over de tre siste årene er bestandsmålet i regionen oppnådd. Rovviltnemnda i region 5 har vedtatt en totalkvote på 3 dyr, hvorav inntil ett voksent hunndyr. Nemnda har åpnet for jakt i hele regionen. Familiegrupper av gaupe er unntatt fra jakt. Prognosemodellen estimerer 11,1 familiegrupper i region 5 før jakt i 2026. Prognosen antyder at det er 34 % sannsynlig at antall familiegrupper i regionen blir liggende under bestandsmålet før kvotejakt i 2026 (NINA rapport 2624, tabell 5). Kjøring av modellen utført

av sekretariatet beregnet at et uttak av 1, 2 og 3 voksne hunner vil føre til at bestanden i region 5 vil ligge over bestandsmålet på 10 familiegrupper. Det er likevel viktig å merke seg at beregningene er beheftet med betydelig usikkerhet, og at ved alle tre kvotealternativene, så er bestandsmålet innenfor 75 % konfidensintervallet. Beste tilgjengelige kunnskap tilsier altså at det er rom for en begrenset kvote. Nemnda har valgt å tildele kvoten til hele regionen, uten noen nærmere begrensning. Det å åpne for jakt i et så stort område, vil gi en betydelig risiko for å overbelaste kvoten. Dette fordi mange gauper vil kunne jaktes samtidig. Det forutsettes at Statsforvalteren varsles umiddelbart ved felling eller forsøk på felling, og at det foreligger et effektivt og velfungerende SMSvarslingssystem hos Statsforvalteren, i samsvar med nemndas fastsatte vilkår.

Konklusjon for region 5

Miljødirektoratet vurderer at effektuering av vedtatt kvotestørrelse mest sannsynlig vil medføre at bestanden etter neste yngling fortsatt oppfyller det regionale bestandsmålet. Dette er basert på bestandsutvikling, prognose for antall familiegrupper før jakt 2026 og anbefalt kvote for jakta 2026.»

Region 6:

«Gaupebestanden i region 6 har vært over bestandsmålet på 12 familiegrupper de siste ti årene. Det har blitt registrert henholdsvis 13, 18,5 og 17,5 familiegrupper i årene 2023-2025. Gjennomsnittet for denne 3-årsperioden er da 16,3 familiegrupper.

Rovviltnemnda i region 6 har vedtatt kvotefri jakt i hele Møre og Romsdal utenfor forvaltningsområdet, samt i kommunene Oppdal, Røros, og deler av Tydal. Samt i Flatanger, Osen, Åfjord, Ørland, Indre Fosen, deler av Inderøy og deler av Steinkjer kommuner i Trøndelag, og øyene Hitra og Frøya i Trøndelag.

I de øvrige områdene i region 6 har åpnet for kvotejakt med en totalkvote på 31 gauper, hvorav inntil 16 voksne hunngauper. I delområde A i Møre og Romsdal, samt beiteprioriterte områder i Trøndelag (delområde E-H) er familiegrupper av gaupe om opptre sammen unntatt i perioden 1. februar – 9. februar 2026. Tilsvarende er familiegrupper som opptre sammen unntatt fra jakt i perioden 1. februar – 28. februar 2026 i forvaltningsområdet i Trøndelag (delområde A1-D). Innen forvaltningsområdet i Trøndelag utsettes jaktstart til 10. februar 2026. Rovviltnemnda i region 6 har åpnet for kvotefri jakt i et større område enn tidligere år. Vi mener at det derfor er fornuftig at de har lagt inn en liten "buffer" med tanke på antall voksne hunner de har satt i kvotevedtaket. Det gir rom for at det felles noen voksne hunndyr i områdene med kvotefri jakt. Nemnda har vedtatt en reservekvote på 2 gauper, hvorav en voksen hunngaue som kan tildeles dersom oppdaterte bestandsvurderinger ikke taler mot det. Nemnda vil legge særlig vekt på påviste gaupeskader på rein og påviste skader på beitedyr i Rennebu ved eventuell tildeling. Rovviltnemnda vil ta stilling til bruk av reservekvote etter at bestandsregistreringen på gaupe er avsluttet den 28. februar.

Prognosen viser at det er 16,8 (75 % konfidensintervall 12,2 – 22,1) familiegrupper av gaupe i region 6 før jaktstart i 2026 (NINA rapport 2624, tabell 5), og at det er 11 % sannsynlig at antall familiegrupper er færre enn bestandsmålet før jaktstart 2026. Ved kjøring av robust analyse, antyder prognosemodellen at et jaktuttak på 16 voksne hunndyr i 2026, vil resultere i 11,9 familiegrupper (75 % konfidensintervall 6,1 – 19,5) familiegrupper før jakt i 2027 (figur 4).

Konklusjon for region 6

Miljødirektoratet vurderer at effektuering av vedtatt kvotestørrelse mest sannsynlig vil medføre at bestanden etter neste yngling fortsatt oppfyller det regionale bestandsmålet. Dette er basert på bestandsutvikling, prognose for antall familiegrupper før jakt 2026 og anbefalt kvote for jakta 2026.»

Region 7:

«Bestandsovervåkning i region 7 viser store svingninger i antall registrerte familiegrupper over tid. I perioden 2013 til 2020 har bestanden vært under det regionale målet på 10 årlige familiegrupper. I 2022 ble det registrert kun seks familiegrupper av gaupe i Nordland. I 2023 ble det registrert en økning, og det ble påvist totalt 11,5 familiegrupper. Det ble registrert 13,5 familiegrupper i 2024 og i 2025 ble det registrert 16,5 familiegrupper. Gjennomsnitt for de tre siste årene er 13,8 familiegrupper. Rovviltnemnda i region 7 har vedtatt en samlet kvote på 22 gauper, hvorav 11 voksne hunndyr. Kvoten er fordelt på kommuner og områder, samt at det holdes tilbake fire frie dyr som Statsforvalteren i Nordland kan fordele til områder med særlige tapsutfordringer så lenge det gjenstår dyr på hunndyrkvota (tidligst 1. mars). Nemnda har også åpnet for kvotefri jakt i Lofoten og Vesterålen, samt alle øyer utenfor Nordlands fastland (uavhengig av satt kvote). For å begrense uttak av voksne hunndyr, er familiegrupper av gaupe unntatt fra tillatelsen til og med 28. februar.

Prognosemodellen estimerer at det er 14,7 (75 % konfidensintervall 11,3-19,2) familiegrupper i Nordland før jakt i 2026, og at det er 6 % sannsynlighet for at bestanden er under bestandsmålet (NINA rapport 2624, tabell 5). Sekretariatet har kjørt prognosemodellen og resultatene vises i saksframleggingen. Prognosen estimerer at et uttak av 11 voksne hunngauper vil medføre at bestanden mest sannsynlig vil være 10,8 (75% konfidensintervall 7,6 – 15,2) familiegrupper før jakt i 2027. Det er spesielt stor usikkerhet knyttet til prognosen to år frem i tid, men vi er enig i sekretariatets vurderinger at det også samtidig skal hensynta at det har vært en økning de siste tre årene.

Konklusjon for region 7

Miljødirektoratet vurderer at effektuering av vedtatt kvotestørrelse mest sannsynlig vil medføre at bestanden etter neste yngling fortsatt oppfyller det regionale bestandsmålet. Dette er basert på bestandsutvikling, prognose for antall familiegrupper før jakt 2026 og anbefalt kvote for jakta 2026.»

Region 8:

«Region 8 har et bestandsmål på 10 årlige familiegrupper av gaupe, hvorav fire av disse i Finnmark fylke. I region 8 har det blitt registrert færre familiegrupper av gaupe enn bestandsmålet i flere år, men de siste tre årene (2023-2025) har det blitt registrert 9 (1), 11 (2) og 10,5 (2) familiegrupper i region 8 (tall i parentes angir familiegrupper i Finnmark). Dette gir et gjennomsnitt for perioden på 10,2 familiegrupper. Rovviltnemnda i region 8 har vedtatt en total kvote på seks gauper, hvorav inntil 2 voksne hunngauper. Det er i tillegg åpnet for kvotefri jakt på Tjeldøya i Tjeldsund kommune, noe vedtaksbrevet redegjør godt for. Videre er familiegrupper av gaupe som opptrer sammen unntatt fra tillatelsen ut februar, for å innrette jakta slik at den er mest mulig skadeforbyggende (øke det relative uttaket av hanner). Unntaket av familiegrupper gjelder ikke i det kvotefrie området på Tjeldøya. Rovviltnemnda har satt begrensning på at inntil 1 gaupe kan felles i beiteprioritert område i Finnmark, og inntil 1 gaupe kan felles i beiteprioritert område sør for kommunene Målselv og Balsfjord (Troms). I vedtaksbrevet begrunnes dette med at det er i Midt- og Nord-Troms gaupebestanden er tettest, og at bestanden her tåler et høyere uttak. At det bare åpnes for å felle en gaupe i Finnmark, mener nemnda muliggjør vekst i bestanden opp mot det regionale delmålet for Finnmark på 4 familiegrupper. Prognosemodellen estimerer at det er 9,9 (75 % konfidensintervall 6,9 -13,2) familiegrupper i region 8 før jakt i 2026, og at det er 51 % sannsynlighet for at bestanden er under bestandsmålet (NINA rapport 2624, tabell 5). Sekretariatet har kjørt prognosemodellen og resultatene vises i saksframleggingen. Prognosen estimerer at et uttak av 2 voksne hunngauper vil medføre at bestanden vil være på 10,1 familiegrupper før jakt i 2027. 75 % konfidensintervallet er da på 6,4 til 14,7 familiegrupper. Dette ved enkel analyse. Robust analyse viser tilsvarende prognose. Prognosen to år frem i tid antyder 10,2 familiegrupper (75 % konfidensintervall 6,1-15,6) før jakt i 2027 (figur 6). Beste tilgjengelige kunnskap tilsier altså at det er rom for en begrenset kvote. Det er stor usikkerhet ved slike beregninger, siden den siste tilgjengelige

informasjonen er fra bestandsregistrering og jakta i 2025. Det er imidlertid viktig å merke seg at det er stor usikkerhet knyttet til estimatene. Usikkerheten i estimatene til modellen er større for de regionspesifikke prognosene enn for den nasjonale prognosen (større usikkerhetsintervaller), og modellen er derfor mindre egnet til å beregne effekten av uttak på regionalt nivå enn på landsbasis. Selv med et begrenset uttak vil det derfor være en viss risiko for at man også kan havne under bestandsmålet. Det er også viktig å være oppmerksom på at tilfeldigheter eller behov for større uttak gjennom skadefelling kan få stor betydning for bestandsutviklingen når man forvalter så små populasjoner som innenfor rovviltregion 8. Dette innebærer at det er viktig å ta hensyn til avgangen av hunngauper etter kvotejakten i 2026. Vi bemerker at dersom antall familiegrupper som blir påvist i region 8 i 2026 er færre enn 8,5 familiegrupper, vil det 3-årig gjennomsnittet av familiegrupper havne under bestandsmålet for regionen og vedtaksmyndigheten flyttes fra rovviltneimnda til Miljødirektoratet, jf. rovviltforskriften § 7.

Konklusjon for region 8

Miljødirektoratet vurderer at effektivering av vedtatt kvotestørrelse trolig vil medføre at bestanden etter neste yngling fortsatt oppfyller det regionale bestandsmålet, basert på bestandsutvikling, prognose for antall familiegrupper før jakt 2026 og anbefalt kvote. Samtidig fremheves den betydelige usikkerheten i disse anslagene og at risikoen for å komme under målet er høyere enn for flere andre regioner.»

Klima- og miljødepartementets vurdering

Departementet skal ta stilling til om det skal gis kvote for kvotejakt på gaupe som vedtatt av rovviltneimndene i region 1, 2, 3, 5, 6, 7 og 8. Det er ikke åpnet for kvotejakt på gaupe i region 4 (Oslo, Akershus og Østfold) i 2026. Den totale kvoten for jakt på gaupe i Norge i 2026 er 99 dyr, hvorav en hunndyrkvote på 48 dyr. Noen dyr er holdt tilbake som reservekvote, og samlet startkvote er 94 dyr, hvorav inntil 45 hunndyr. I tillegg kommer noen områder med kvotefri jakt. Blant klagen er det anført at bruk av reservekvoter ikke er i tråd med slik forvaltningen skal foregå, og at klagebehandlingen i så fall må gjelde for hele kvoten. Departementet mener rovviltneimndene har anledning til å gjøre dette, og viser til at hele kvoten, inklusiv reservekvoten, inngår i behandlingen av klagesakene.

Saken er behandlet etter viltloven § 9, naturmangfoldloven (nml.) §§ 16 og 77, og rovviltforskriften §§ 4, 7 og 11. Departementet legger, i henhold til naturmangfoldloven § 7, i sin vurdering prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-10 og § 12 til grunn som retningslinjer for avgjørelsen. Det samme gjelder naturmangfoldloven § 14 om at tiltak etter loven skal avveies mot andre viktige samfunnsinteresser. Prinsippet i naturmangfoldloven § 11 anses ikke relevant i saken, fordi det ikke er aktuelt å stille fordyrende vilkår.

Naturmangfoldloven § 5 sier at målet er at artene og deres genetiske mangfold skal ivaretas på lang sikt, og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Forvaltningsmålet for arter i § 5 er trukket inn i skjønnsvurderingen i denne saken. På rovviltfeltet må forvaltningsmålet i naturmangfoldloven § 5 ses i sammenheng med de vedtatte bestandsmålene, og forstås slik at det ikke er til hinder for en geografisk differensiert rovviltforvaltning, jf. Ot. prp. nr. 52 (2008-2009) s. 376.

Prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning går frem av rovviltforskriften § 1, og er konkretisert i rovviltforskriften §§ 3 og 4, og i den regionale forvaltningsplanen for rovvilt i den enkelte region, jf. rovviltforskriften § 6. Det er et vilkår for jakt på gaupe at best tilgjengelig dokumentasjon tilsier at arten produserer et høstingsverdig overskudd, jf. naturmangfoldloven § 16 tredje ledd. Videre følger det av naturmangfoldloven § 16 fjerde ledd at ved avgjørelsen om å tillate høsting og om fremgangsmåten ved høsting, skal det legges vekt på artens funksjon i økosystemet og den virkningen høstingen kan ha på det

biologiske mangfoldet for øvrig. Det skal også legges vekt på artens betydning for næring eller rekreasjon, høstingstradisjon i vedkommende område og på skade som arten gjør. Departementet anser at vilkåret i nml. § 16 tredje ledd er oppfylt. Departementet viser særlig til forskrift av 21. januar 2022 nr. 128 om jakt- og fangsttider samt sanking av egg og dun for jaktsesongene fra og med 1. april 2022 til og med 31. mars 2028 §§ 1 og 2, hvor det framgår at gaupe er en jaktbar art.

Rovviltnemnda har myndighet til å fatte vedtak om kvote for jakt på gaupe når bestandsstatus basert på at et treårs gjennomsnitt ligger over det regionale bestandsmålet, jf. rovviltforskriften §§ 7 og 11. Det følger av rovviltforskriften § 7 at rovviltnemndas vedtak skal bygge på den regionale forvaltningsplanen for rovvilt, data om biologiske og bestandsmessige forhold og om skade- og konfliktsituasjonen. Rovviltnemnda skal i forbindelse med kvotefastsettelsen blant annet gjøre en samlet vurdering av bestandens status og forventede utvikling, og sannsynliggjøre at bestanden etter neste yngling vil oppfylle det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen, jf. kommentarene til rovviltforskriften § 7 annet ledd.

Ved behandlingen av St. meld. nr. 15 (2003-2004) *Rovvilt i norsk natur*, fastsatte Stortinget et nasjonalt bestandsmål for gaupe på 65 årlige ynglinger, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004). Gjennom ny stortingsbehandling våren 2011 ble bestandsmålet videreført, jf. rovviltforliket (Representantforslag 163 S (2010-2011)) punkt 2.1.7. Videre går det fram av rovviltforliket, og senere stortingsbehandlinger, at forvaltningen skal skje på en slik måte at bestanden over tid ligger så nær bestandsmålet som mulig.

Avgjørelsen bygger på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon og effekten av påvirkninger. Departementet har også lagt vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, herunder samisk bruk. Departementet anser at kunnskapsgrunnlaget oppfyller kravene i nml. § 8. Departementet vurderer at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger avgjørelsen kan ha for naturmiljøet. Departementet har derfor tillagt føre-var-prinsippet i nml. § 9 liten vekt. Når det gjelder effekten av påvirkninger, foreligger det betydelig kunnskap om den samlede belastningen som arten blir utsatt for. Utover enkelte påkjørsler, tilfeller av sykdom og illegal felling, skjer avgangen av gaupe i hovedsak gjennom kvotejakt og skadefelling, slik at forvaltningen i stor grad har oversikt over den samlede belastningen, jf. naturmangfoldloven § 10.

Enkelte av klagerne anfører at vedtakene bryter med nml. § 18 bokstav b eller ikke vurderer skadepotensialet riktig. Som det framgår over, følger det av rovviltforskriften § 7 at rovviltnemndas vedtak blant annet skal bygge på skade- og konfliktsituasjonen. Videre inngår den skade som arten gjør i vurderingsgrunnlaget under nml. § 16 fjerde ledd. Vedtakene er derimot fattet med hjemmel i § 16, og ikke med hjemmel i nml. § 18 første ledd bokstav b, og vilkåret i nml. § 18 første ledd bokstav b knyttet til å avverge skade på for eksempel husdyr er derfor ikke relevant i disse vedtakene.

Bestandens overlevelse, nasjonalt bestandsmål og regionale bestandsmål

Miljødirektoratet mener at et samlet uttak av dyr tilsvarende nemndenes vedtak ikke vil true bestandens overlevelse. Departementet er enig i dette. Dette forutsetter at den svenske forvaltningen fortsetter med uttak på samme nivå som de senere år, uten større endringer.

Gaupe er klassifisert som sterkt truet på Norsk rødliste for arter 2021. Når det gjelder bestandssituasjonen for gaupe, vises det til informasjon fra Rovdata som er sentral leverandør av data om status og utvikling i rovviltbestandene til alle forvaltningsledd. Miljødirektoratet har i sin faglige tilråding og det vedlagte kunnskapsgrunnlaget redegjort for gaupebestanden i Norge og Skandinavia, og departementet viser til dette. Av tilrådingen

går det bl.a. fram at det i 2025 ble registrert 91 familiegrupper av gaupe. Dette er en økning på 13 familiegrupper sammenlignet med året før, og 26 familiegrupper over nasjonalt bestandsmål. Antall registrerte familiegrupper i 2025 tilsvarer en bestand på omkring 538 dyr i Norge før jakt. Tilsvarende bestandsestimatet før jakt i 2024 var på 462 dyr.

Departementet viser til at vedtaksmyndigheten skal vurdere eventuelle uttak blant annet ut fra hensynet til å komme så nær det regionale bestandsmålet som mulig. I kommentarene til rovviltforskriften § 7 uttales det at kravet til presisjon øker jo nærmere ned mot det nasjonale bestandsmålet den aktuelle rovviltart forvaltes. Det nasjonale bestandsmålet for gaupe er fordelt på sju av åtte forvaltningsregioner for rovvilt, jf. rovviltforskriften § 4. Region 1 har ikke et regionalt mål om yngling av gaupe. For region 2 er bestandsmålet 12 årlige ynglinger av gaupe, region 3 har et mål om 5 årlige ynglinger av gaupe, region 5 har mål om 10 årlige ynglinger av gaupe, region 6 har mål om 12 årlige ynglinger av gaupe og region 7 har mål om 10 årlige ynglinger av gaupe jf. rovviltforskriften § 4 bokstav a til g. I regionene 1, 2, 3, 4, 5 og 7 er det registrert en økning i antall familiegrupper sammenlignet med 2024. I region 6 og 8 ble det derimot registrert en liten nedgang. I gjennomsnitt har samtlige regioner vært på eller over de regionale bestandsmålene de siste tre år, og samtlige rovviltmyndigheter har myndighet til å fatte vedtak om kvotejakt.

Miljødirektoratet har blant annet vurdert kvotene som er vedtatt opp mot den etablerte prognosemodellen om forventet bestandsutvikling og effekt av kvotejakt, og vurderer at kvotene som er vedtatt av de regionale rovviltmyndighetene om jakt på gaupe i 2026 ikke vil true bestandens overlevelse. Blant klagen er det anført at oppstykkningen av forvaltningsområdene for gaupe ikke sikrer genetisk variasjon i gaupebestanden. Departementet viser her til Miljødirektoratets vurdering som sier at migrasjon av gaupe fungerer tilfredsstillende og ikke har negativ effekt på bestandens overlevelse. Miljødirektoratet vurderer det videre som overveiende sannsynlig at det nasjonale bestandsmål for gaupe vil kunne oppnås for neste sesong med de vedtatte kvotene som nemndene har vedtatt. Miljødirektoratet har også vurdert situasjonen i hver enkelt rovviltregion, og konkludert at effektivering av vedtatt kvotestørrelse mest sannsynlig vil medføre at bestanden etter neste yngling fortsatt vil oppfylle regionale bestandsmål i alle de 7 aktuelle regionene. Departementet er enig i dette, og legger samtidig til grunn at all irregulær avgang etter at nemndene fattet sine vedtak blir belastet jaktkvoten. Unntaket vil være eventuell irregulær avgang i områder med kvotefri jakt, der det er tatt høyde for at det det tilkommer avgang ut over de fastsatte jaktkvotene.

Miljødirektoratet viser i sin faglige tilråding til at det å unnta familiegrupper de første ukene av jakta bidrar til å redusere sannsynligheten for at hunndyrkvoten blir begrensende for å fylle totalkvoten, å øke det relative uttaket av hanndyr som forskning har vist at er de som særlig gjør mest skade på sau, og å unngå jakt på dyr som har en høy dødelighet i utgangspunktet. Videre har familiegrupper et særskilt vern i perioden der ungene fortsatt er avhengig av moren. Miljødirektoratet skriver videre at det registreres at flere av regionene unntar familiegrupper i tråd med denne tilrådingen helt eller delvis, og bemerker samtidig at dette må ses i sammenheng med den regionale bestandsstørrelsen og regionalt bestandsmål. Departementet er enig i denne vurderingen. Rovviltmyndighetene følger i stor grad anbefalingen, men med enkelte regionale tilpasninger blant annet avhengig av områdenes prioritet, registrert bestand og regionale bestandsmål.

Andre viktige samfunnsinteresser

Det følger av naturmangfoldloven § 14 første ledd at tiltak etter loven skal avveies mot andre viktige samfunnsinteresser. Naturmangfoldloven § 14 annet ledd slår fast at det ved vedtak i medhold av loven som berører samiske interesser direkte, skal det innenfor rammen som gjelder for den enkelte bestemmelse legges tilbørlig vekt på hensynet til naturgrunnlaget for

samisk kultur. Vedtaket i regionene 5, 6, 7 og 8 gjelder kvotejakt blant annet i områder der det foregår reindrift, og departementet anser at vedtaket berører samiske interesser direkte. Rovviltnevnendes vedtak er blant annet fattet på bakgrunn av skadesituasjonen og skadepotensialet knyttet til gaupe i regionene, og det registreres årlig skader på beitedyr forårsaket av gaupe i regionene. Andre viktige samfunnsinteresser er tillagt stor vekt i saken, jf. naturmangfoldloven § 14.

Øvrige anførsler

Kvotefri jakt

Blant klagen er det anført at det ikke bør åpnes for kvotefri jakt. I kommentarene til rovviltforskriften § 11, andre ledd står følgende om kvotefri jakt:

«For gaupe kan rovviltnevnenden sette av egne områder for kvotefri jakt i forbindelse med sitt årlige vedtak om kvotejakt på gaupe. Det kan bare åpnes for kvotefri jakt på gaupe så lenge dette kan skje innenfor rammen av det nasjonale bestandsmålet for regionen. Dersom det årlig settes av områder til kvotefri jakt på gaupe forutsettes det at bestandsmålet for regionen kan nås i de andre delene av regionen, og at områder med kvotefri jakt på gaupe er områder der det normalt ikke opptrer gaupe i ynglende bestander. Det forutsettes videre at rovviltnevnenden gjennom sine årlige vedtak om kvoter og eventuelle områder for kvotefri jakt på gaupe bidrar til en størst mulig grad av forutsigbarhet for berørte næringsinteresser. Dette innebærer at områder for kvotefri jakt på gaupe innenfor en region bør være relativt stabile fra år til år.»

Departementet viser til at det er åpnet for kvotefri jakt i region 1 og deler av region 2, 6, 7 og 8. Departementet viser til at det ikke er bestandsmål for gaupe i region 1, mens det for regionene 2, 6 og 7 også er åpnet for kvotefri jakt i deler av regionene i tidligere år. og at det er rom for å nå bestandsmålet i andre deler av regionene. Videre har Miljødirektoratet vurdert at den kvotefrie jakta vil ha liten betydning, siden den er lokalisert i områder uten fast ynglende bestand og at historiske fellingstall viser at dette utgjør en liten del av fellingene. Departementet legger på denne bakgrunn til grunn at det er hjemmel for dette.

Grunnloven

Enkelte av klagerne har anført at vedtak er i strid med Grunnloven § 112. Av dom i Høyesterett (HR-2021-662-A), som gjaldt tre vedtak om felling av ulv, står følgende vurdering om Grunnloven § 112: *«Grunnloven § 112 verner miljøet og gir rett til «en natur der produksjonsevne og mangfold bevares». Jeg kan ikke se at naturmangfoldloven § 18 er i strid med Grunnloven § 112, noe partene heller ikke har anført. Slik naturmangfoldloven og rovviltforskriften er utformet, kan jeg heller ikke se at § 112 får nevneverdig betydning som tolkningsfaktor i saken her.»* Departementet vurderer tilsvarende at Grunnloven § 112 ikke får nevneverdig betydning som tolkningsfaktor for vedtak om kvotejakt etter nml. § 16 jf. viltloven § 9 og rovviltforskriften. Departementet har i denne saken kommet til at vilkårene i for å åpne for kvotejakt er oppfylt, og kan på denne bakgrunn ikke se at vedtaket er i strid med Grunnloven § 112.

Bernkonvensjonen

I enkelte klager vises det til at vedtak bryter artiklene 2, 6, 7 og 9 i Bernkonvensjonen. Bernkonvensjonen artikkel 2 oppstiller visse forpliktelser til å treffe nødvendige tiltak for å opprettholde («maintain») eller tilpasse («adapt») bestandene av vill flora og fauna til et nivå som blant annet skal svare til økologiske, vitenskapelige og kulturelle krav. Høyesterett har lagt til grunn at Norge er folkerettslig bundet til å sikre ulvens overlevelse i norsk natur, med henvisning til konvensjonens artikkel 2 jf. HR-2021-662-A avsnitt 67-69. Tilsvarende forpliktelse gjelder også for gaupe. I HR-2021-662-A avsnitt 71, fant Høyesterett det klart at Norge ikke bryter forpliktelsen «så lenge den norske delbestanden er så stor at dette

bestandsmålet nå». For gaupe er det nasjonale bestandsmålet nådd. Departementet finner på denne bakgrunn at vedtaket ikke er strid med Bernkonvensjonens artikkel 2.

Bernkonvensjonens artikkel 6 forplikter Norge til å treffe nødvendige og egnede lovgivnings- og administrative tiltak for å sikre vern av dyrearter som er opplistet i konvensjonens vedlegg II. Gaupa er listet opp i konvensjonens vedlegg III. Artikkel 6 kommer dermed ikke til anvendelse for vedtak om kvotejakt på gaupe.

Bernkonvensjonen artikkel 7 forplikter Norge til å treffe tiltak av lovgivningsmessig og administrativ art for å sikre vern av de dyrearter som er opplistet i konvensjonens vedlegg III, deriblant gaupe. Utnyttelsen av slike arter skal etter artikkel 7 nr. 2 reguleres slik at bestandene holdes utenfor fare sett hen til forpliktelsene i artikkel 2. Departementet viser til at det er etablert et forvaltningssystem som skal sikre gaupebestandens langsiktige overlevelse i Norge, og at uttak gjennom skadefelling og kvotejakt er regulert særskilt. Videre viser departementet til at det foreligger solid vitenskapelig kunnskap om gaupebestandens tilstand og påvirkninger på bestanden, og at vi har tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger kvotejakt og andre uttak vil ha på bestanden. Etter departementets vurdering er reguleringen av kvotejakt på gaupe i tråd med Bernkonvensjonens artikkel 7. Når det gjelder artikkel 9 i Bernkonvensjonen viser departementet til at bestemmelsen angir vilkår for unntak fra enkelte konvensjonsbestemmelser, deriblant artikkel 7. Ettersom vår vurdering er at vedtakene om kvotejakt på gaupe er i tråd med artikkel 7 finner vi ikke grunn til å vurdere anførselene knyttet til artikkel 9 nærmere.

Føre-var-prinsippet, Norsk rødliste og gaupas økologiske funksjon

Blant klagene påpekes det at gaupe er klassifisert som sterkt truet på Norsk Rødliste, og at føre-var-prinsippet bør komme til anvendelse. Departementet viser i den forbindelse til Miljødirektoratets vurdering om at et samlet uttak av dyr tilsvarende nemndenes vedtak ikke vil true gaupebestandens overlevelse. Departementet vurderer videre at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger avgjørelsen kan ha for naturmiljøet, slik at føre-var-prinsippet er tillagt mindre vekt. Når det gjelder gaupas status på Norsk Rødliste for arter vil departementet vise til at dette er en direkte konsekvens av det nasjonale bestandsmålet Stortinget har vedtatt og føringene i rovviltpolitikken om at gaupebestanden skal forvaltes så nær bestandsmålet som mulig. Tilsvarende begrenses også gaupas økologiske funksjon av Stortingets vedtak om bestandsmål og prinsippet om soneforvaltning, noe som medfører at arten ikke skal tillates å utfylle sitt fulle potensiale i Norge.

Konklusjon

Klima- og miljødepartementet opprettholder rovviltnemndene i region 1, 2, 3, 5, 6, 7 og 8 sine vedtak om kvotejakt på gaupe i regionen for 2026. Ved avgjørelsen har departementet lagt vekt på Miljødirektoratets vurdering at kvotene ikke vil true bestandens overlevelse, at bestanden skal forvaltes så nært bestandsmålet som mulig og at det vurderes som mest sannsynlig at bestanden etter neste års yngling fortsatt vil oppfylle de fastsatte bestandsmålene for regionene. Departementet viser også til at det årlig registreres tap og skade på beitedyr forårsaket av gaupe i regionene.

Klagene er dermed ikke tatt til følge.

Med hilsen

Torbjørn Lange (e.f.)
avdelingsdirektør

Tommy Andersen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Miljødirektoratet

Rovviltnemnda i region 1

Rovviltnemnda i region 2

Rovviltnemnda i region 3

Rovviltnemnda i region 5

Rovviltnemnda i region 6

Rovviltnemnda i region 7

Rovviltnemnda i region 8

Statsforvalteren i Agder

Statsforvalteren i Innlandet

Statsforvalteren i Møre og Romsdal

Statsforvalteren i Nordland

Statsforvalteren i Rogaland

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Statsforvalteren i Trøndelag

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark

Statsforvalteren i Vestland

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Adresseliste

Aktivt Rovdyrvern	Postboks 23	1641	RÅDE
Foreningen Våre Rovdyr	Postboks 195	2151	ÅRNES
NOAH - for dyrs rettigheter			
Rovviltets Røst Norge	Postboks 1410	2406	ELVERUM
Telemark Sau og Geit			